

Ärendenummer / Referens

LI2025/02146

Vår referens

Emilia Wikström Melin

E-post

emilia.wikstrom-melin@seko.se

Telefon

072-553 17 41

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
103 33 Stockholm

Sekos yttrande gällande SOU 2025:120 ”Effektivare organisering och genomförande av statlig väg och järnväg”.

Seko har fått möjlighet att yttra sig kring förslagen i SOU 2025:120, ”Effektivare organisering och genomförande av statlig väg och järnväg”. Seko är det största fackförbundet bland de som bygger våra vägar- och järnvägar. Vi organiserar över 16 000 personer inom området.

Seko avstyrker utredningens förslag i sin helhet.

Motivering

Inledningsvis vill Seko framföra att vi menar att utredningens avgränsade direktiv med fokus på juridiska förutsättningar, tillsammans med korta tiden som utredningen haft på sig har gjort att utredningen inte kunnat ta ett brett helhetsgrepp. Seko håller inte med utredarens, och regeringens, resonemang om att det breda kunskapsläget kring OPS-frågeställningar redan är besvarade i tidigare utredningar och av erfarenheter från våra grannländer. Erfarenheter från framför allt Finland och Norge är svåra att direkt överföra till svenska förhållande och de berör framför allt vägsidan. Därtill har flera av de svenska utredningar som tidigare berört OPS-lösningen ett antal år på nacken och ingen hänsyn tas av nuvarande utredningen av att behov kan ha tillkommit eller förändrats.

Den svensk transportinfrastruktur har stora utmaningar som till stor del beror på att infrastrukturpolitiken inte prioriterades under 2000-talet, verken av borgliga eller socialdemokratiska regeringar. Underhållsskulden på både väg- och järnvägssidan behöver byggas bort. Infrastrukturen behöver också byggas ut och anpassas för att möta nya krav från totalförsvaret. Där till behöver den svenska infrastrukturen klimatanpassas när förekomsten av extremväder ökar. Behoven är alltså stora och det krävs långsiktiga lösningar. Att i detta läge försöka hitta lösningarna genom marknadsexperiment, är inte rätt väg att gå enligt Seko. Att som utredningen föreslår ökar den ”institutionell konkurrens” genom att bilda statliga bolag som ska generera avkastning och konkurrera med Trafikverket och även kunna driva projekt i OPS-form kommer inte automatiskt leda till effektivitetsvinster. Utredningen hänvisar till bildandet av ”Nye Veier” i Norge som ett framgångsexempel men undviker att ta upp att det de facto inget finns något tydligt kausalt samband på att den ökade effektiviteten hos Statens Vegvesens (Norges Trafikverk) beror på den institutionell konkurrens.

Seko, Service- och kommunikationsfacket

Box 1105, 111 81 Stockholm
Besök: Hagagatan 2
Hemsida: www.seko.se

Telefon: 08-791 41 00

E-post: seko@seko.se

Organisationsnummer: 802004-5509

Seko menar att satsningar i stället borde göras på att öka Trafikverkets egen kompetens. Myndigheten behöver få mer resurser för att internt kunna lösa sitt uppdrag och blir en bättre utförare. Att stärka Trafikverket är också fördelaktigt ur ett nationellt säkerhetsperspektiv. Seko är starkt kritiska till att utredningen inte ens berör frågan om det är lämpligt ur ett säkerhetsperspektiv att överlämna byggande och drift till privata aktörer.

Vänliga hälsningar

Seko, Service- och kommunikationsfacket

Gabriella Lavecchia
Förbundsordförande

Emilia Wikström Melin
Utredare